

WO 11 DEC

FAZIL SAY

PIANO

SPOT/DE OOSTERPOORT

20.15 UUR

PROGRAMMA

W.A. Mozart (1756 – 1791)

Pianosonate nr.12 in F groot KV332 (1783)

Allegro / Adagio / Allegro assai

L. van Beethoven (1770 – 1827)

Pianosonate nr. 23 in f klein op.57 'Appassionata' (1805)

Allegro assai / Andante con moto / Allegro ma non troppo

pauze

F. Say (1970)

Troy sonate (2018)

Homer, the Bard Recounts

Aegean Winds

Heroes of Troy

Sparta

Helen; Love

Troy

Achilleus

The War

Trojan Horse

Epilogie

Fazıl Say

Toen de componist Aribert Reimann Fazıl Say in 1986 hoorde spelen tijdens een trip naar Ankara riep hij tegen de Amerikaanse pianist David Levine: “Je moet hem absoluut horen, deze knaap speelt als de duivel”. Levine nam vervolgens het jonge talent onder zijn hoede aan de Musikhochschule in Düsseldorf en later in Berlijn. Een belangrijk moment in zijn vroege carrière was het winnen van de Young Concert Artists International Competition in New York in 1994. Sindsdien groeide de Turkse musicus uit tot een wereldwijd gevierd pianist, improvisator en componist.

Hij soleerde bij grote orkesten wereldwijd, (waaronder ook het Koninklijk Concertgebouworkest) en trad op

met beroemde collega's als de violisten Maxim Vengerov en Patricia Kopatchinskaja.

Zijn eigen oeuvre omvat muziek voor piano solo, concerten, grootschalige symfonische partituren en kamer-muziek voor verschillende bezettingen. Van 2005 tot 2010 was Fazıl Say artist in residence van het Konzerthaus Dortmund. Vergelijkbare posities had hij onder meer bij het Rheingau Musik Festival, het Konzerthaus Berlin, het Bodenseefestival en de Alte Oper Frankfurt.

Voor zijn cd's kreeg de pianist onder meer drie ECHO Klassik Preise. Een album met eigen werk bracht hij in 2014 uit onder de titel *Say plays Say*.

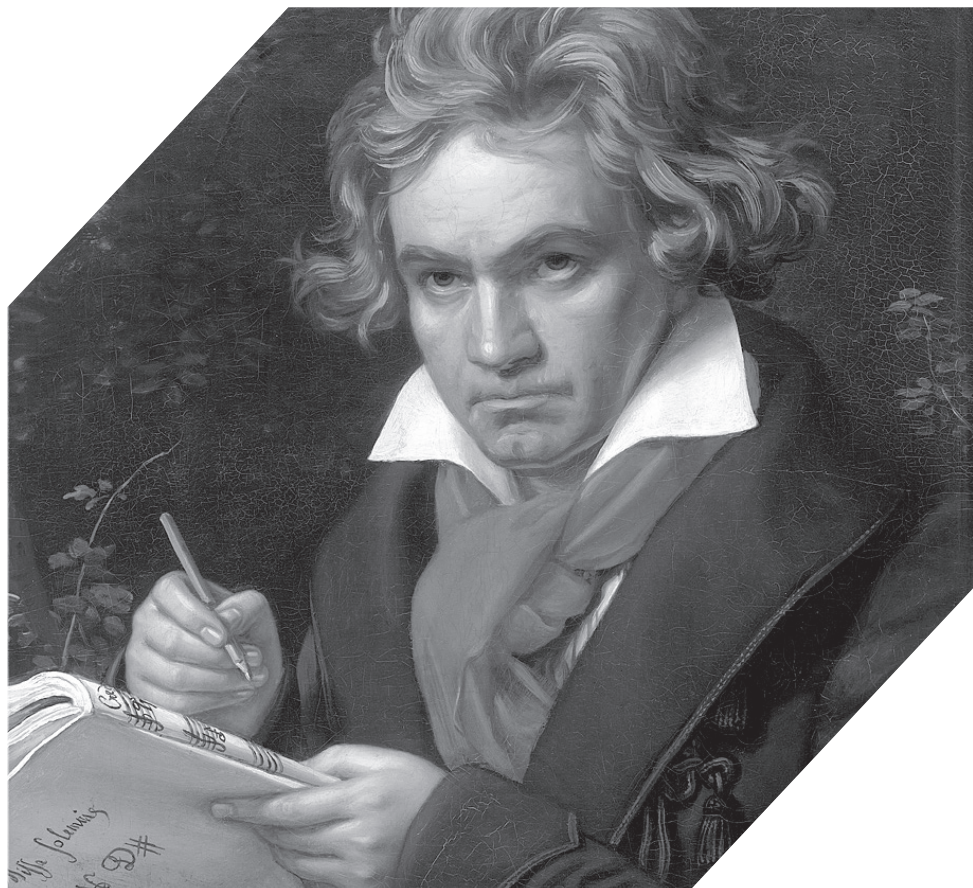

TOELICHTING

Mozart - pianosonates

Mozart was gedurende de eerste helft van zijn loopbaan eerder een uitvoerend kunstenaar dan een componist. In feite was hij de eerste belangrijke exponent van de destijds nog vrij nieuwe pianoforte. Als vertolker en leraar stelde hij helderheid boven overdreven virtuositeit. Zijn eerste pianocomposities waren variaties en sonates voor vier handen, werken die hij samen met zijn zuster Nannerl speelde. Pianosonates ging hij pas in 1774 schrijven, maar binnen een half jaar had hij er al zes op zijn naam die allemaal nog duidelijk onder invloed van Haydn stonden.

Latere sonates tonen een veel grotere harmonische ontwikkeling en een veel grotere melodische rijkdom dan die eerdere werken, maar hun moeilijkheidsgraad is nauwelijks groter. Pianisten en muzik liefhebbers concentreren zich wel terecht op het laatste achttiental sonates, maar erg populair zijn er maar een paar geworden. Vergeleken bij de grote romantische werken hebben ze pianisten – blijkbaar – minder te bieden. Wat ze in ieder geval bezitten, is de nodige charme en elegantie plus een overdaad aan sprankelende melodieën.

Beethoven - sonates voor piano

Beethovens muziek voor piano solo vormt een centraal deel van zijn oeuvre. Verspreid over alle scheppingsperioden van zijn leven, omvat zij niet alleen sonates, maar ook series variaties en talrijke korte stukken. Tot op zekere hoogte waren zijn prestaties afhankelijk van ontwikkelingen in de vervaardiging van muziekinstrumenten. De *Hammerklavier-Sonate* zou hij niet hebben kunnen componeren voor de piano waarvoor hij zijn allereerste

werken heeft geschreven, maar niettemin overstijgt de conceptie van sommige van zijn laatste werken de grenzen van het instrument dat hem ter beschikking stond.

Via zijn vroege leermeester, Neefe, was Beethoven in contact gekomen met een grote verscheidenheid aan contemporaine stijlen en de invloed van C.Ph.E. Bach, J.C. Bach, Dussek, Clementi, Haydn en Mozart is aanwijsbaar in zijn vroege klavierwerken. Beethovens

uitzonderlijke bekwaamheid als uitvoerend kunstenaar was een andere belangrijke factor in zijn ontwikkeling. In zijn tienerjaren en in de jaren kort daarna heeft hij een aanzienlijke hoeveelheid werken voor piano geschreven die hij niet goed genoeg achtte om ze met opusnummer te publiceren. Een paar ervan zijn later verschenen dan de drie sonates opus 2, een indicatie voor het bijzonder belang dat Beethoven hechtte aan de sonate.

De tweeëndertig pianosonates geven niet alleen een beeld van Beethovens ontwikkeling als componist, maar transformeren het genre tot onherkenbaar toe. Ze kunnen het beste in drie groepen worden verdeeld: die van opusnummers 2-22 en opus 49, de opusnummers 26-31 en 53-111.

In de eerste groep is de jonge componist klaarblijkelijk zijn houding aan het bepalen ten opzichte van een belangrijke muziekvorm. Het merendeel neemt niet het door Haydn en Mozart gevestigde driedelenpatroon over, maar omvat vier delen. Bijna al deze sonates werden voltooid voor de *Eerste Symfonie* en de strijkkwartetten. Beethoven heeft dus het genre misschien niet alleen gebruikt als zijn belangrijkste uitdrukkingvorm, maar ook als een soort prototype voor deze andere vormen. Hun meest opvallende eigenschap is de verscheidenheid in expressie, in dynamische effecten, en in hun behandeling van de tonaliteit en de harmonie.

Fazil Say – Troy Sonate

Fazil Say's *Troy Sonate* is een muzikale beschrijving van de Trojaanse oorlog zoals opgetekend in de Ilias van Homerus. In tien delen laat de sonate de gebeurtenissen voorafgaand aan het binnenhalen van het Trojaanse paard door de bewoners van Troje en de nasleep ervan horen. De delen worden verbonden door leidmotieven die personages vertegenwoordigen die voorkomen in het verhaal van Homerus.

Fazil Say zegt het volgende over zijn eigen werk:

“In this work, the movements have already been allocated their main themes. In addition, there are also formal themes – leitmotifs – which are spread across the work and are indicated at appropriate points in the music such as: Destiny Weaves, Night, Menelaus, Paris, Sun, Agamemnon, Hector, Heroes and Anxiety... in my interpretation of the myth, I have not given much space to the old gods. As this composition is pure, non-verbal music, I was able to construct the drama out of its earthly elements.”

